

Inhoud

Voorwoord	7
1. Introductie.....	11
2. Kwaliteit.....	23
3. De Gouden Regels	54
4. Geldsysteem voor een rijk leven	78
5. Je bent zelf status	105
6. Hoe de economie en ons geld werkt.....	135
7. Kracht van beleggen	157
8. Investeren doe je zo	193
9. Zorgen voor later	238
10. Kinderen, wat moet je ermee?	257
11. So long, geldboys en girls	269
De eindbazenlijst.....	273
Bronnen.....	277

HOOFDSTUK 1

Introductie

Vriend, wat goed je te zien. We stellen ons voor dat je met een kop koffie in de ene hand en dit boek in de andere zit. Misschien ben je licht krokant van een slapeloze nacht vol hete liefde, drank of het geluid van een huilend kind. Dat maakt voor ons niet uit, daar zijn we vrienden voor. Wat ons vooral blij maakt, is dat jij deze woorden leest – honderdduizend woorden die samen dit boek vormen. Zoals elke euro telt, telt hopelijk ook elk woord dat je leest. Dit boek is voortgekomen uit de Geldvrienden podcast en speciaal voor onze vrienden geschreven. En omdat jij dit leest, ben je vanaf nu ook onze vriend.

Waarom dit boek?

Vraag jezelf eens af waarom je dit boek hebt gekozen. Je had je geld ook aan iets anders uit kunnen geven. Misschien zoek je een manier om eindelijk je geldzaken op orde te krijgen, ben je al lekker bezig of juist niet. Of wil je zeker weten dat je de beste kans hebt om je dromen waar te maken. Hoe dan ook ben je een slimmerik, omdat je voor je *geluk* gaat.

Er zijn natuurlijk heel veel mensen die hun financiële situatie best willen verbeteren, maar het lukt op de een of andere manier niet. Zijn

we dan te dom? Dat lijkt ons niet, want als kennis het probleem is, waarom houden hoogopgeleide Nederlanders dan zo weinig over? Hier klopt iets niet. Nederland is heus geen goedkoop land om in te leven, maar wel een van de beste plekken ter wereld om een financiële eindbaas te worden. Onze combinatie van ijzersterke faciliteiten, lage corruptie en werkloosheid in combinatie met een sterke economie en hoge salarissen vind je vrijwel nergens anders. En toch hebben we vaak het gevoel dat we in een 'rat race' zitten, waarbij we alsmaar meer en harder moeten werken zonder dat we vooruitkomen.

Wat duidelijk is: zonder het juiste gedrag zijn al die mogelijkheden waardeloos. Daarom richten wij ons op het ontwikkelen van gezonde financiële gewoontes en het bouwen van een systeem dat voor jou werkt. De ondertitel is niet voor niets **Gouden Regels voor een rijk leven**: wij geloven dat rijkdom niet over geld gaat, maar alsnog alles te maken heeft met geld. In dit boek ontdek je wat een rijk leven voor ons betekent en, belangrijker nog, wat het voor jou kan betekenen. Geld is misschien maar een ruilmiddel, maar het is wel het belangrijkste ruilmiddel in ons leven. Waar je het voor inruilt, bepaalt immers hoeveel je uit je leven haalt. Als je geld een vies woord vindt, vind je 'geluk' vast wel mooi klinken. En terecht vriend, want een gelukkig leven voor jou en je geliefden is het hoogst haalbare.

Om een rijk leven te hebben hoeft je echt geen miljonair te zijn. En een financiële eindbaas zijn draait niet om zoveel mogelijk geld hebben. Mede daardoor is deze staat van levensgeluk makkelijker te bereiken dan je misschien denkt. Wij beloven je geen groene Lamborghini's, privé-eilanden of wonderformules om slapend rijk te worden. Wat je wél krijgt, is een nuchtere en praktische gids om grip te krijgen op je geld en je financiën voor altijd te verbeteren. We maken het simpel.

Wat je wel en niet gaat vinden in dit boek

Wel:

- **Inzicht in je eigen gedrag:** We helpen je begrijpen hoe je brein werkt als het om geld gaat. We zijn allemaal verkeerd geprogrammeerd om keuzes te maken, de homo economicus bestaat niet.
- **Een simpel plan:** Onze Gouden Regels en een simpel geldsysteem dat je helpt om een financiële eindbaas te worden.
- **Rust in je hoofd:** Creëer ruimte, verminder je stress en geniet van elke dag. En geld? Dat wordt niks meer dan een bijzaak.
- **Slimme gewoontes:** Kleine aanpassingen die een enorm verschil maken in je financiële gezondheid.

Niet:

- **Tips om snel rijk te worden:** Er bestaat geen wonderformule om snelle rijkdom te vergaren. Rijk kun je zeker worden, maar daar is wel tijd voor nodig. Als je op zoek bent naar snel geld en speculatieve gokjes ga je maar naar een 19-jarige finfluencer op TikTok. Niet bij ons komen uithuilen.
- **Complex financieel jargon:** Wij laten je niet verzuipen in ingewikkelde taal. Sommige 'experts' laten je graag geloven dat je er niks van snapt, zodat ze er zelf beter van worden. Maar het kan begrijpelijk en eenvoudig, dus dat krijg je van ons.
- **Een vrekkerig leven:** Pleepapier of theezakjes dubbel gebruiken is voor niemand leuk. Wat heb jij liever: voor altijd in een dikke trui thuis zitten met de verwarming op 14 graden of op reis kunnen naar Japan van het rendement op je geld?
- **Advies:** Wij zijn geen adviseurs en jij bent zelf verantwoordelijk voor je eigen keuzes. De Geldvrienden proberen je alleen te helpen aan een betere mindset over geld. Dit is dus op geen enkele

wijze op te vatten als advies. Mocht je bijvoorbeeld gaan beleggen dan horen daar risico's bij. Je draagt daar zelf verantwoordelijkheid voor, als een grote jongen of meid. Ook al doe je dat op basis van wat je hier of op onze website leest.

Even voorstellen

Wij zijn Jeroen en Thijs, je kunt ons kennen van *De Geldvrienden podcast*. We zijn geen guru's, vastgoedknapen of cryptobro's en we zijn ook geen workaholics. Jeroen is een eigenzinnig baasje die weet hoe geld werkt door persoonlijke interesse, een boekenkast, een MBA opleiding en een verleden in de beleggingswereld. Jeroen heeft liever een korte broek aan dan een grijs pak, werkt als freelance contentmaker en spreekt graag gekke stemmen en voice-overs in. Meestal werkt hij 3 à 4 dagen per week, soms een tijdje helemaal niet. Zijn streven is alleen nog maar leuk of zinvol werk te doen en in de regel lukt dat wel. Thijs weet veel over heel veel. Je mag best zeggen dat hij nogal leergierig is en alles om hem heen graag goed wil snappen. Zoals het menselijk lichaam, informatica en de maatschappij. Daarnaast las hij bijna elk boek over geld. Thijs verdient zijn dagelijkse centen als klinisch informaticus, draagt mooie kwaliteitsschoenen die minimaal tien jaar meegaan en drinkt dure filterkoffie.

Valt je wat op? Inderdaad, we zijn allebei (nog) niet 'binnen' en nemen geen shortcuts of domme risico's rondom geld. Dat is een recept voor ellende. Wel zijn we, via twee compleet verschillende filosofieën, vlotjes op weg naar financiële vrijheid. Jeroen kiest voor bescheiden vaste lasten via een betaalbare huurwoning. Hij geeft bewust liever geld uit aan zijn favoriete ervaringen dan aan spul-

len. Zo houdt Jeroen elke maand moeiteloos geld over, ondanks dat hij niet al te hard werkt en jaarlijks de winter doorbrengt in Portugal. En Thijs? Die is iets jonger en kiest ervoor om het andersom te doen: goed geld verdienen, een eigen huis versneld aflossen en scherp zijn op de kosten. Ook hij houdt maandelijks tussen de 30-50% over ondanks zijn gezin met drie kinderen.

De overeenkomsten: we kiezen zelf wat belangrijk is in het leven en hebben geen zorgen over geld. Want of je nu kiest voor de flierefluiterige aanpak van Jeroen of de work hard, play hard aanpak van Thijs, je kunt door slimme keuzes en de juiste mindset een enorm verschil maken. De tijd doet de rest. Geloof ons, daar ga je in dit boek nog veel over lezen. Het mooiste is dat we onze Geldvriendenreis allebei begonnen als volslagen prutsers en in zekere zin blijven we dat ook. Het kan immers altijd groter, optimaler, sneller. Maar waarom zou je perfectie nastreven? Genoeg is genoeg. Dankzij het ontwikkelen van een financieel zorgenvrij brein zijn we daar helemaal ok mee.

En jij, ben je ook een prutser?

Iedereen heeft weleens een stukje maand over gehad aan het einde van zijn of haar geld. De kracht van (passief) beleggen wordt door vrijwel iedereen flink onderschat, ook wij hebben dat ooit gedaan. En weet jij al hoe je jouw pensioengat kunt vullen, of hoe je belasting-efficiënt voor je kinderen kunt sparen? Geeft niks. Je bent in goed gezelschap, want de meerderheid van de Nederlanders weet er ook geen bal vanaf. Of weet het wel, maar maakt alsnog de verkeerde keuzes.

Jeroen: “Mijn duurste fout? Ik begon mijn Geldvriendenreis veel te laat. Als ik de tijd kon terugdraaien, was ik nu al oneindig veel verder. Ooit gaf ik mijn geld uit aan Diesel-spijkerbroeken en de nieuwste Nokia-telefoons. Twintig jaar later zijn die herinneringen net zo waardeloos als Hyves. Het kan eigenlijk zo simpel zijn: consistent geld overhouden door slimme keuzes en zorgen dat je geld voor je gaat werken, zo lang mogelijk. Zonder geldstress wordt je leven gegarandeerd waardevoller en leuker. Daar zijn onze Gouden Regels voor.”

De financiële educatie op school en via de overheid blijft vaak steken bij “wees verstandig met je geld”. Maar wat heb je daaraan als je niet weet hoe het dan wél moet? Wie leert je dat alles uitgeven wat je binnen harkt, YOLO (you only live once), of schulden aangaan je leven juist zwaarder maken? Dat geldt helaas zelfs als het om studieschulden of een hypotheek gaat. Onze maatschappij draait op krediet en inflatie en je wordt elke dag gepusht om zoveel mogelijk ‘bij te dragen’ door te ‘investeren’ in de ‘essentials’ zoals:

- op vakantie gaan met de nieuwste smartphone voor je herinneringen
- een morning ritual om knap te blijven
- een lease-auto om succesvol te lijken
- een annuleringsverzekering op festivalkaartjes voor... ja wtf, waarvoor eigenlijk?

Voor je het weet zit je klem in je eigen levensstijl. Wij zijn als mensen verkeerd geprogrammeerd en vaak ook nog verkeerd opgevoed om slimme geldbeslissingen te nemen. Marketeers beseffen maar al te goed dat de mens erg gevoelig is voor beïnvloeding en ze worden ervoor betaald om daar maximaal gebruik van te maken. Als je als

aanstaande ouder vol nesteldrang de Prénatal inloopt ben je voor je het weet een half maandinkomen lichter, terwijl dezelfde kwaliteitsspullen op Marktplaats in overvloed beschikbaar zijn.

Tussen dromen en daden

Stel je voor: een huis aan zee, alle tijd voor je hobby's of je kinderen, een eigen bedrijf starten, eerder stoppen met werken of de wereld rondreizen. Mooie dromen. Maar zoals Willem Elsschot ooit zei: "Tussen dromen en daden staan wetten in de weg en praktische bezwaren."

Veel mensen vergroten onbewust zelf de kloof tussen wat ze dromen en wat ze doen. Ze bouwen een brug de verkeerde kant op. Ze maken keer op keer keuzes die ervoor zorgen dat hun dromen steeds verder van hen wegdrijven. Kijk maar eens om je heen: hoeveel mensen met een goedbetaalde baan en een auto van de zaak houden aan het einde van de maand veel geld over? Dat komt niet door pech of een laag inkomen, maar omdat de meeste Nederlanders onbewust een leven hebben opgebouwd dat is gebaseerd op uitgeven – inclusief abonnementen op Netflix, maaltijdboxen en vuilnisbakreiniging. Deze levensstandaard kan je uiteindelijk je vrijheid kosten.

Bakken erin, bakken eruit

Het is verbazend hoe weinig de hoogte van het inkomen te maken heeft met hoeveel geld men gemiddeld overhoudt. Meer verdienen is natuurlijk lekker, maar het gaat ook vaak gepaard met meer uitgeven. Iemand die netto € 5.000 per maand verdiend en alles uitgeeft rijdt misschien een mooiere auto, maar is bepaald niet rijker dan iemand die € 1.000 weet over te houden op een lager inkomen van € 3.000. Sterker nog, als jij zelf ook € 1.000 per maand overhoudt, kun je in 20 jaar financieel vrij zijn. Of zelfs nog eerder, als je besluit

een beetje te blijven werken. Je hoeft echt geen grootverdiener te zijn om een eindbaas te worden. Heel simpel: hoe lager je levensstandaard in verhouding tot je inkomen, hoe sneller je financieel vrij kan worden.

Het voelt ook best logisch dat de grootverdiener in de praktijk meestal kiest voor luxere spullen en duurdere vakanties. “Want die heb ik wel verdiend”. De grootverdiener leeft het leven van een grootverdiener. Maar: wat als die grootverdiener ook goed kan leven van € 3.500 per maand en de rest zou laten werken voor diens dromen? En word je eigenlijk wel blijer van meer uitgeven?

De hedonistische loopband

Brickman & Campbell stelden in 1971 al dat de duur van geluksgevoel zeer beperkt is, tot slechts vlak na het moment van een positieve gebeurtenis. Dit werkt ook zo bij (luxue) aankopen. Heel even ben je in de wolken met je nieuwe salontafel, maar al snel voel je je weer net zo goed of slecht als daarvoor. En de buurvrouw blijkt natuurlijk een nog mooiere salontafel te hebben. Wat een trut. Je standaard wordt sluipenderwijs steeds verder opgeblazen. Onbewust zet elke aankoop, elk abonnement en elke ‘upgrade’ je telkens iets vaster in je lasten. Je levert steeds meer in voor dingen die je misschien niet eens nodig hebt, om indruk te maken op mensen die je niet eens mag. Voor je het weet “moet je nog twintig jaar” en moet je “blij zijn met wat je hebt”, omdat je geen idee meer hebt hoe het anders kan. Is vrijheid, tijd, rust in je hoofd en een leven zonder dat constante vergelijken met peers niet veel waardevoller? Waar geef je eigenlijk het allerliefst je geld aan uit?

Wil je nooit meer werken voor een baas? Voor niets of niemand de wekker zetten? Werken met een groter doel? Misschien wil je wel off-grid leven in een zelfgebouwd tiny-house. Of een rondreizend bestaan. Het zijn jouw dromen.

Miljonairs of sloebers?

Een gedachte-experiment: hoe denk jij dat je een miljonair eruit ziet? Zou je die herkennen op straat aan zijn/haar bling bling? In het boek *The millionaire next door* van Thomas J Stanley & Williams D. Danko wordt omschreven hoe miljonairs leven en hoe ze miljonair zijn geworden. Welke auto ze rijden, in welke buurt ze wonen en hoe hun relatie met geld is. Het blijkt dat de meeste miljonairs in een gewone buurt leven en dat miljonairs vaak in jong gebruikte auto's uit de middenklasse rijden. En ook dat je een Rolex eerder vindt om het polsje van Lil' Kleine dan om die van de gemiddelde miljonair. Ze leven, kortom, onder hun stand. Veruit de meeste rijke mensen willen niet eens dat jij weet hoe rijk ze zijn.

Ben je zelf op weg om miljonair te worden? Om te checken of je lekker gaat, kun je voor jezelf een rekensom doen: je leeftijd maal je bruto jaarinkomen, en dat gedeeld door 10. Als je meer dan dat getal bezit, ben jij een 'Prodigious Accumulator of Wealth'. Heb je minder, dan ben je een 'Under Accumulator of Wealth' en heb je een relatief laag vermogen ten opzichte van je inkomen, volgens Williams & Danko.

$$\text{Prodigious Accumulator of Wealth} = \text{leeftijd} \times \text{bruto jaarinkomen} / 10$$

Maar nu even realistisch. Volgens dit sommetje zou een 40-jarige met een modaal jaarinkomen al richting de twee ton moeten gaan. Tja, gelukkig heeft niet iedereen de ambitie om miljonair te worden.

Je hoeft dus echt niet meteen een bankoverval te plannen als je in de tweede categorie valt. Maar als je nu nog weinig of niks hebt opgebouwd, dan is het wel tijd om aan de slag te gaan met je geld.

Status vs. jouw staat

Het geheim zit hem meestal in de levensstandaard. Want waarom zou je veel geld uitgeven aan spullen, terwijl je ze niet nodig hebt? Zoals een gloednieuwe auto, terwijl een tweedehandsje net zo goed voldoet. In feite is het niks meer dan statusbevestigend, of doen alsof. Dit begrip met de mooie naam 'opzichtige consumptie' komt van econoom Thorstein Veblen, die het al in 1899 doorhad: "Luxe is zelden bedoeld om onszelf te plezieren, maar vooral om indruk te maken op anderen".

Veblen noemde die mensen *nouveau riche*, mensen met het nieuwe geld. Later noemden we dit een 'yup', een young urban professional. Kosmopoliet was de term rond de eeuwwisseling en de meest recente naam voor het luxebeestje is de havermelkelite of aspirational class. En het zit hem dus ook in de kleine luxe uitgaven. Dit concept is gemunt door Elizabeth Currid-Halkett in haar boek uit 2017: *The Sum of Small Things: A Theory of the Aspirational Class*. De overeenkomst is duidelijk: hard werken in combinatie met een zoektocht naar status door met geld te smijten. Schulden of niet. Drink jij weleens een pumpkin spice latte? Per stuk is zo'n drankje prima betaalbaar, waardoor Starbucks lekker rijk is geworden van dit soort 'affordable luxury'. Smaak is dus toch te koop.

We horen je denken: als iemand geld heeft, laat ze lekker. Als jij het écht waard vindt? Sure. Maar onthoud dat dure dingen je niks opleveren. Geen rente, geen dividend, geen rust, geen tijd. Een dikke BMW zoals de i5 (de elektrische variant van de 5-serie) kost minstens € 75.000. De afschrijving in de eerste drie jaar alleen al is meer dan

onze auto's samen in totaal gekost hebben. Je lijkt met zo'n BMW rijker, maar bent feitelijk juist armer. Dat principe heet 'car poor'. Op een horloge van € 15.000 tikt ook echt geen extra tijd, maar het tikt wel je vrijheid weg. Dat geldt ook voor het altijd hebben van de nieuwste iPhone. Je kunt daar wel de tijd op zien, trouwens.

De 'echte' rijken doen dat anders. Recent onderzoek laat zien dat opzichtig consumeren juist *minder* voorkomt onder de welvarende klassen. Een goed voorbeeld is superbelegger Warren Buffet, die nog steeds in hetzelfde huis woont sinds 1958. Als je al zijn geld in briefjes van 100 dollar omwisselt, past het er waarschijnlijk niet in. Buffett liet zich als CEO van Berkshire Hathaway slechts \$ 100.000 per jaar betalen en leefde daar prima van. Hij is inmiddels als 94-jarige met pensioen gegaan en 99% van zijn rijkdom gaat naar het goede doel. Zijn echte nalatenschap is echter wijsheid en inspiratie. Thanks ouwe!

Echte miljonairs zijn vrij, omdat ze niet hoeven te laten zien dat ze vrij zijn. Zij stoppen hun geld op plekken waar dat voor hen waardevol is. Bijvoorbeeld in een aandelenfonds of in persoonlijke ontwikkeling en vaardigheden. Mede hierdoor worden de rijken alleen maar rijker.

Eindbazigheid

Een financiële eindbaas is niet per se stinkend rijk, eerder iemand met een zorgenvrij brein. De eindbaas ademt rust. Maakt levenskeuzes zonder stress en werkt wanneer en waar die wil. Geen buikpijn bij het openen van de bank-app. Geen paniek bij een onverwachte rekening of een crash op de beurzen. Welke onverwachte rekening

eigenlijk? Die komen haast niet meer voor. Een eindbaas gebruikt geld als middel, zonder emotie, en zéker niet voor status.

Je herkent een financiële eindbaas aan hoe die leeft. Je kunt een eindbaas dus niet herkennen aan de buitenkant, maar aan de binnenkant. Een financiële eindbaas zal zich afvragen 'wat levert het mij op om hier geld aan uit te geven'. En nee, het maakt niemand veel uit hoe je eruit ziet. You do you. Draag wat lekker voelt, wees aardig voor je medemens en maak keuzes waar je achter staat. Naai anderen en jezelf niet.

Dit boek is voor de prutsers, twijfelaars en dromers. Voor iedereen die wel voelt dat er iets moet veranderen, maar niet weet waar te beginnen. Zie het als een uitnodiging om anders te denken en handelen. Perfectie is gelukkig niet nodig, je hoeft alleen maar consistent een aantal regels na te leven en een beetje eigenwijs durven zijn. Fouten zijn wijze lessen in vermomming, mits je zo slim bent om ervan te leren.

Rust, vrijheid en je eigen keuzes maken. Onze vorm van rijkdom is ook voor jou bereikbaar. Geen belerend vingertje, maar inzichten en praktische stappen van je vrienden. Want of je nu al 30, 40, 50 of 60 bent... je bent nog niet te laat om vroeg te zijn. Tijd voor een frisse kijk op geld en een rijk leven als financiële eindbaas.

Let's fckng go.

